

Прилог 2. ПРОГРАМ ЕДУКАЦИЈЕ И УСАВРШАВАЊА ПОЉОПРИВРЕДНИХ САВЕТОДАВАЦА И ЗАПОСЛЕНИХ У ПСС АПВ И ПРОГРАМ ГОДИШЊЕГ СЕМИНАРА, у 2025. години

ЕДУКАЦИЈЕ САВЕТОДАВАЦА И ЗАПОСЛЕНИХ У ПСС АПВ

Модул 1.

Тема/Назив	Маркетинг као пословна оријентација: како се успешно позиционирати на савременом тржишту, са посебним освртом на маркетинг органских производа
Тип модула	Теоријска и практична, једнодневна обука
Образложење	<p>Савремено тржиште одликује презасићеност производима и услугама. Понуда је многоструко већа од тражње. Успешно позиционирање у таквим условима пословања прави је изазов који се поставља пред тржишне актере. Одавно није довољно само произвести производ или осмислити комплетну услугу која треба да буде пружена него је потребно успети заинтересовати циљно тржиште за конкретан производ/услугу. Како на тржишту чија је апсорпциона моћ многоструко мања од целокупне понуде производа и услуга успети и позиционирати одређен бренд у свести потрошача. Савремени потрошач на свакодневном нивоу, путем различитих комуникационих канала, добија мноштво пропагандних порука. Процес позиционирања производа/ услуга је дуготрајан процес, а дешава се пре свега у свести потрошача. Због наведеног морамо знати коме се обраћамо и које су потребе и жеље потенцијалних потрошача. Маркетинг је сложен процес који нити почиње нити се завршава емитовањем рекламних порука. Продаја, уколико до исте и дође, не почиње и не завршава се самим чином куповине. Креирање препознатљивости на тржишту кроз процес брендирања је веома важан за сваког произвођача. Постизање сатисфакције потрошача треба да је циљ сваког произвођача. Задовољни потрошачи ће понављати своје куповине и омогућити дугорочни тржишни успех произвођача. Успешно позиционирање производа и услуга на савременом тржишту јесте сложен задатак, захтева специфичне стратегије и тактичке активности, али није немогућ што сведоче афирмисани брендови на тржишту. Многи поменути појмови се неретко погрешно поистовећују или нису довољно јасни широј јавности, а ни самим произвођачима који знају како да нешто квалитетно произведу, али како да то успешно пласирају на тржиште – то је питање од пресудног значаја за тржишни успех. Због свега наведеног потребно је тржишне учеснике информисати, едуковати и практично усмеравати на свим нивоима.</p>
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, ПССС и ИРИ Тамиш, локалне самоуправе, удружења пољопривредника и центри за рурални развој, са територије АП Војводине.
Резултати едукације	Очекује се да саветодавци и запослени препознају значај маркетинга и одговарајуће стратегије у пласману пољопривредних производа, у контексту модерног тржишта, on line продаје, продаје на имању и других модела пласмана производа данас. Посебно се очекује да, кроз

	примере добре праксе, процене на које би методе, у реалном окружењу и околностима у којима раде, требало да скрену пажњу домаћим пољопривредним произвођачима и како да их подрже да нагласе, на тржишту, аутентичност и квалитет својих производа.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Маркетинг као пословна оријентација 2. Фактори који утичу на понашање потрошача и улоге у процесу куповине 3. Маркетинг истраживања 4. Сегментација и таргетирање тржишта 5. Стратегије позиционирања и маркетинг микс 6. Брендмирање и стратегије диференцирања
Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области маркетинга, руралног и одрживог развоја
Коментар	Теоријски део едукације био би допуњен видео и аудио материјалима и практичним примерима ефикасних маркетиншких стратегија и активности, у области пољопривредне производње, из земље и окружења,
Трајање	Један дан .
Период	Други квартал 2025.
Локација	Универзитет Едуконс у Сремској Каменици
Предавачи	Истраживачи чије експертизе, у целисти, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива

Модул 2

Тема/Назив	Методологија прикупљања и унос података у софтверску апликацију за 2025. годину (ажурирање нових уредби и анализа најчешћих грешака)
Тип модула	Тематско, теоријско предавање и практична обука
Образложење	<p>Систем рачуноводствених података на пољопривредним газдинствима у Републици Србији (FADN систем) је јединствен систем праћења и прикупљања микроекономских података, који је компатибилан системима који постоје у земљама чланицама ЕУ. Основна функција прикупљања и праћење резултата пословања на пољопривредним газдинствима (предузећима, задругама, индивидуалним газдинствима) је унапређење пословања пољопривредног газдинства. Пољопривредне саветодавне и стручне службе (ПССС) имају веома значајну улогу за ефикасно функционисање овог система.</p> <p>У претходном периоду формирана је база података FADN система о приходу, расходу и средствима за различите категорије пољопривредних газдинстава, која чине репрезентативан узорак. Осим обавезе обезбеђивања репрезентативног узорка за Републику Србију, прописи и методологија се усклађују са европским законодавством у овој области. Након успостављања FADN система и израде база података, неопходно је обезбедити континуитет ефикасног функционисања система и унапређивати квалитет података.</p> <p>Саветодавци прикупљају податке са 5-16 пољопривредних газдинства (у зависности од струке дужине учешћа у овим пословим, обучености и величине узорка на нивоу поједине службе). Прикупљени подаци уносе</p>

	<p>се у софтвер, након чега се тестирају, валидирају и одобравају. По одобравању података из софтвера се генерише повратна информација о оствареним резултатима пољопривредне производње.</p> <p>У циљу ефикаснијег функционисања FADN система, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је утврдило потребу да се унапреди квалитет података у FADN софтверској апликацији те је неопходно је да се саветодавци упознају са најчешћим грешкама приликом прикупљања податак и уноса у FADN софтверску апликацију, као и да се тестирају процеси уноса података из Годишњег упитника за 2024. годину, односно 2025.годину</p> <p>Током обуке представиће се најчешће грешке приликом уноса податка у FADN софтверску апликацију, методологија за унос података, процедура затварања упитника, рокови као и захтеви у комуникацији са представницима Регионалних тела и Министарства. На Студији случаја за различита пољопривредна газдинства, тестираће се логичка контрола података и валидацијске поруке.</p>
Резултати едукације	У циљу унапређења FADN система у Србији, неопходно је да се саветодавци теоријски и практично обуче за анализу ризика у пословању пољопривредног газдинства на бази FADN података и упознају са сетом алата за управљање ризицима. Током обуке саветодавци ће се упознати са пет основних поља ризика на пољопривредним газдинствима, начинима мерења и алатима за управљање ризицима.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законска регулатива (Европа, Србија) 2. Представљање измена у FADN софтверској апликацији 3. Упутства за коришћење FADN софтверске апликације 4. Студија случаја - унос података за пољопривредно газдинство 5. Најчешће грешке 6. Рокови за унос
Циљна група	Саветодавци из 9 ПСС , 2 ПССС и ИРИ Тамиша , учествоваће у обуци у оквиру 1-2 групе од по 15-35 саветодаваца.
Метод	Отварање упитника за 2024. годину – практичан рад Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области економије/агроекономије са познавањем FADN система
Коментар	Сви материјали саветодавцима ће бити доступни у оквиру секције Документа у FADN софтверу
Трајање	Један дан.
Период	Други квартал 2025.
Локација	Универзитет Едуконс у Сремској Каменици
Предавачи	Истраживачи чије експертисе, у целости, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива

Модул 3

Тема/Назив	Јачање конкурентности биљне и сточарске производње кроз производе са додатом вредношћу
Тип модула	Тематско, теоријско предавање и презентација видео материјала
Образложење	Производи са додатом вредношћу у пољопривреди представљају онај део пољопривредне производње који је прерађен или модификован тако да има већу економску вредност у поређењу са основним производима (прерађевине, специјализовани производи попут органске хране или безглутенских производа). Главне предности овакве производње су већи профит, јер производи са додатом вредношћу могу да се продају по вишим ценама, као и диверзификација извора прихода, што пољопривредницима омогућава већу стабилност. Ови производи могу бити конкурентни на међународном тржишту, што отвара нове могућности за извоз. Постоје, међутим, и изазови, када је у питању овај виши ниво пољопривредне производње, као што су потреба за већим инвестицијама у технолошку опрему, усаглашавање са регулативама и ризик од неуспеха на тржишту. Упркос томе, успешни примери локалних брендираних производа и интегрисаних производних ланаца показују да мали и средњи произвођачи могу постићи успех ако примене иновације и одрживе методе производње. Будућност производње са додатом вредношћу подразумева повећан фокус на иновације, одрживост и еколошке стандарде, као и подршку која ће помоћи пољопривредницима да унапреде своје пословање.
Резултати едукације	Обука на ову тему би требало да значајно унапреди знање и вештине полазника, подигне ниво свести о одрживости и еколошким аспектима пољопривреде, помогне да знања о новим техникама и приступима пренесу произвођачима и тако, заједно, подигну конкурентност и економски учинак газдинстава. Поред тога, очекује се импулс креативнијем приступу пословима, умрежавању произвођача и мултифункционалном карактеру пољопривредне производње.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Концепт додате вредности и специфичности концепта у различитим системима пољопривредне производње 2. Законска регулатива (безбедност хране, стандарди) 3. Локални и регионални брендови и примери добре праксе
Циљна група	Саветодавци са подруја АПВ из ПСС, ПССС и ИРИ Тамиша
Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области пољопривредне науке, прехранбене технологије и стандардизације
Коментар	-
Трајање	Један дан.
Период	Други квартал 2025.
Локација	Едукација на бази примера добре праксе, стручна екскурзија, једнодневна или дводневна посета одговарајућој институцији (газдинство са неком препознатом, специфичном делатношћу и слично)
Предавачи	Истраживачи чије експертизе, у целости, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива

Модул 4.

Тема/Назив	Стратегија успешног медијског наступа: вештине које чине разлику
Тип модула	Теоријска и практична, једнодневна обука, интерактиван рад, дискусија
Образложење	Динамичан и интензиван техничко – технолошки развој директно и јако утиче на све облике људских делатности, мења начине њихове реализације и намеће, свим учесницима у ланцу обављања најразличитијих послова, обавезу да своје производе и услуге, своје искуство и своја знања, што убедљивије представе и понуде „корисницима“ и што боље пласирају на, условно речено, тржишту. Саветодавство, као делатност од посебне важности за пољопривредну праксу, такође, захтева прилагођавање савременим трендовима и захтевима, а од саветодаваца, као компетентних посредника између наунотехнолошког развоја и праксе, се очекује да трансфер знања буде ефикасан, динамичан, прилагођен ритму произвођача, убедљив и пун поверења, чему, поред немерљиво важног знања и искуства, значајно доприносе и технике и вештине комуникације и јавног наступа и коришћења савремених дигиталних и других алата едукације. Истовремено, од важности је и други смер – представљање саветодавног рада у медијима, што је вештина на којој је потребно континуирано радити.
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, ПССС и ИРИ Тамиш, са територије АП Војводине.
Резултати едукације	Очекује се да саветодавци овладају правилима сигурног и убедљивог медијског наступа, превазиђу евентуалне препреке субјективне природе и усвоје методе квалитетног осмишљавања комплетног медијског наступа.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у медијски наступ: психологија наступа, припрема 2. Технике наступа, наративне технике 3. Управљање кризним ситуацијама у медијима 4. Практична радионица и симулација
Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области комуникологије и новинарства, искуство у јавном наступу и управљању
Коментар	Обука се базира, претежно, на практичном раду са групама, анализи карактеристичних примера, симулацији јавног наступа. Сви материјали ће се дистрибуирати службама.
Трајање	Један дан .
Период	Други квартал 2025.
Локација	Универзитет Едуконс у Сремској Каменици
Предавачи	Истраживачи чије експертизе, у целости, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива

Модул 5.

Тема/Назив	Зелене иновације: хидропонија као решење за будућност
Тип модула	Тематско, теоријско предавање и интерактивни рад
Образложење	<p>Хидропонија, као метода гајења биљака без употребе земљишта, има неколико кључних предности у пољопривредној производњи: већа ефикасност у коришћењу ресурса, бржи раст биљака, контрола услова раста, мање ризика од болести, прилагођеност спровођења у урбаним срединама, боља искористивост простора, мање потребе за пестицидима и низ других које хидропонију чине атрактивним избором за одрживу и ефикасну производњу хране.</p> <p>Критичне тачке у хидропонији, на које би произвођачи требало да обрате посебну пажњу, како би осигурали успешан узгој и оптималне приносе су: контрола и квалитет воде, хранљиве материје и њихово дозирање, температура и влажност, хигијенско одржавање система, осветљење, проветравање и циркулација ваздуха, ризици од болести и штеточина, надгледање и управљање системом, трошкови и економска одрживост. За произвођаче, заинтересоване за овај вид гајења биљака, важно је да буду упознати са могућим ризицима и корективним мерама како би побољшали своје резултате, минимизирали губитке и постигли високе приносе са оптималним ресурсима.</p>
Резултати едукације	Очекује се да пољопривредни саветодавци усвоје теоријске основе хидропонског модела гајења биљака, овладају вештинама препознавања критичних тачака производње и превентивног деловања у циљу смањења ризика.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основи хидропоније: теорија и пракса (увод у хидропонију, принципи, врсте хидропонских система, основне потребе биљака у хидропонији) 2. Предности и изазови хидропоније у савременој пољопривреди (економске и еколошке предности хидропоније, критичне тачке и изазови) 3. Будућност хидропоније: иновације и развој у урбаној пољопривреди (нови трендови, вертикалне фарме, сензори и аутоматизација, потенцијал хидропоније у решавању проблема у исхрани у урбаним и густо насељеним подручјима) 4. Хидропонија у кућним условима: практични примери
Циљна група	Саветодавци са подруја АПВ из ПСС, ПССС и ИРИ Тамиша
Метод	Презентације, интерактиван рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области биљне пољопривредне производње и искуство у хидропонском систему гајења биљака
Коментар	Материјали са едукације ће бити дистрибуирани саветодавцима и запосленима, а контакти предавача доступни, у циљу даље, уколико буде било потребе, комуникације и подршке
Трајање	Један дан.
Период	Трећи квартал 2025.
Локација	Универзитет Едуконс у Сремској Каменици
Предавачи	Истраживачи чије експертисе, у целости, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива

Модул 6

Тема/Назив	Капитал и употреба кредита на пољопривредним газдинствима на основу FADN података
Тип модула	Тематско, теоријско предавање и практична обука
Образложење	<p>Циљ FADN система јесте прикупљање и обрада података о расположивим средствима, приходима и расходима пољопривредних газдинстава, која су део репрезентативног узорка, чији је одабир заснован на критеријумима остварене стандардне вредности и типу производње, а све у циљу добијања информација на основу којих се могу пратити ефекти мера пољопривредне политике, развијати додатне услуге у оквиру пољопривредног саветодавства, као и омогућити извештавање газдинстава о њиховим економским показатељима, што им може помоћи у планирању и вођењу пословања.</p> <p>Праћење резултата пословања пољопривредних газдинстава (индивидуална, предузећа, задруге) у дужем низу година је основа за унапређење пословања пољопривредног газдинства. Један од начина унапређења консалтинга за пољопривреднике је анализа структуре капитала којим располаже газдинство и употребе кредита ради убрзавања раста и ефикасности пословања газдинства. Након тога могуће је утврдити кредитну способност пољопривредног газдинства и проценити ризик од новог задуживања.</p> <p>Пољопривредна газдинства која учествују у FADN мрежи обезбеђују податке који су адекватни да се сагледају: структура расположивог капитала, ликвидност, солвентност и кредитна способност газдинства. Повратна информација која се сваке године доставља пољопривредницима садржи податке из: биланса стања, биланса успеха, као и производне и економске индикаторе који указују на потенцијал за развој. Такав документ се може унапредити са низом додатних информација о начинима унапређења кредитне способности, солвентности и ликвидности.</p> <p>Подаци добијени из FADN система, омогућавају генерисање извештаја о пословању за свако газдинство за трогодишњи период, уз поређење са резултатима других газдинстава која припадају истом типу и региону производње. Саветодавци Пољопривредне саветодавне и стручне службе (ПССС) могу значајно унапредити квалитет свог рада и информација које пружају пољопривредницима уз адекватан аналитички приступ и разумевање изградње и употребе кредита на газдинству.</p> <p>Едукација би обухватила следеће области:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Значај капитала, његове оптималне употребе и алокације на газдинству, • Поређење различитих извора зајма и кредита, • Дефинисање различитих типова зајма, • Прилагођавање плана отплате зајма, • Изградња и унапређивање кредитне способности (бонитета), • Испитивање фактора који утичу на ликвидност и солвентност,

	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа повратне информације за неколико пољопривредних газдинстава са најзначајнијим типовима пољопривредне производње у циљу оцене њиховог бонитета: <ul style="list-style-type: none"> - Поређење резултата са просеком групе сличних газдинстава у датој години - Поређење резултата у три узастопне године за дато газдинство • Генерисање конкретних информација за анализирана пољопривредна газдинства са предлогом мера за унапређење бонитета.
Резултати едукације	<p>У циљу унапређења FADN система у Србији, неопходно је да се саветодавци теоријски и практично обуче за оцену бонитета пољопривредног газдинства на бази FADN података.</p> <p>Током обуке саветодавци ће се упознати са изворима кредита и зајмова за пољопривредна газдинства, начинима прилагођавања плана отплате зајма и факторима који утичу на ликвидност и солвентност.</p>
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. FADN систем као основа за оцену и управљање бонитетом пољопривредних газдинстава; 2. Анализа типова зајма, прилагођавање плана отплате и оцена финансијског ризика; 3. Анализа пословања пољопривредног газдинства – оцена бонитета – студија случаја
Циљна група	Саветодавци из 9 ПСС , 2 ПССС и ИРИ Тамиша , учествоваће у обуци у оквиру 2 групе од по 20-35 саветодаваца.
Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области економије/агроекономије са познавањем FADN система
Коментар	Сви материјали саветодавцима ће бити доступни у оквиру секције Документа у FADN софтверу
Трајање	Један дан.
Период	Четврти квартал 2025.
Локација	Универзитет Едуконс у Сремској Каменици
Предавачи	Стручњаци изабрани на основу расписаног јавног позива

Модул 7

Тема/Назив	Бизнис планови за газдинства: методологија планирања
Тип модула	Теоријска и практична, једнодневна обука, интерактиван рад, дискусија
Образложење	Бизнис-план, као свеобухватан приказ, представља резиме прошлих, садашњих и будућих активности једног пословног подухвата. Као такав, обухватајући све аспекте бизниса пољопривредних произвођача, омогућава им да анализирају и планирају своје пословање у будућности на систематичан начин. Бизнис-план такође олакшава приступ потенцијалним подстицајима (IPARD) средствима, кредиторима и финансијерима. Циљ едукације је стицање знања из области израде бизнис-планова, како би уз помоћ овог алата стручњаци агроекономије, али и других специјалности могли да пруже потребну помоћ пољопривредним произвођачима.
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, ПССС и ИРИ Тамиш, локалне самоуправе, удружења пољопривредника и центри за рурални развој, са територије АП Војводине.
Резултати едукације	Очекује се да ће полазници стећи увид у значај израде бизнис-планова у пољопривреди и финансирања пројеката, да ће овладати вештином самосталне израде бизнис планова и упознати се са свим сегментима и специфичностима овог поступка, условљеним специфичностима производње на газдинству и овладати знањима да анализирају резултате на нивоу конкретног газдинства.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Општа запажања са газдинстава – листа случајева са терена и избор случајева 2. Заједничка методологија планирања – израда плана из пројекта газдинства: трајање, показатељи активности (куповине, продаје, количине, цене), људски ресурси, опрема, питања финансирања, оквир за сумирање резултата: табела за 3. Групни рад на примерима
Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из области (агро)економије
Коментар	Обука се базира на представљању теоријске основе, али, претежно, на практичном раду са групама, анализи карактеристичних примера, конкретним задацима и заједничком раду на њима. Сви материјали ће се дистрибуирати службама.
Трајање	Један дан .
Период	Четврти квартал 2025.
Локација	Универзитет Едуконс у Сремској Каменици
Предавачи	Едукатори чије искуство одговара очекиваним циљевима и захтевима обуке, изабрани на основу расписаног јавног позива

Модул 8

Тема/Назив	IPARD програми: најважнији аспекти, искуства и предлог метода ефикаснијег праћења и аплицирања
Тип модула	Теоријска и практична, једнодневна обука, интерактиван рад, дискусија
Образложење	ПРОГРАМ Европске уније је инструмент претприступне помоћи у области пољопривреде и руралног развоја) и то је водећи програм ЕУ за пољопривреду који Србији донира значајна средства, чији су примаоци директно пољопривредници. Програм је одобрен и од ЕУ и од стране Р.Србије. Програм донација се реализује преко Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Управе за аграрна плаћања (www.yap.gov.rs). Конкурси за донације се расписују једном годишње. Акредитоване су бројне мере: инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и продаје пољопривредних и производа рибарства, диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања, техничка помоћ, агро-еколошко-климатске мере и органска производња, спровођење локалних стратегија руралног развоја – ЛЕАДЕР приступ, инвестиције у руралну јавну инфраструктуру. Висина донација је дефинисана за сваку меру понаособ и према додатним критеријумима, а оквирно се креће од 50-75% од вредности инвестиције. Донације се дају ретроактивно тј. корисник прво треба да потроши новац (сопствени, из кредита или аванса) и да реализује инвестицију па након тога добија новац (према претходно потписаним уговором са донатором). Циљ донација јесте да се унапреди пословање корисника донација у складу са националним и ЕУ стандардима из области заштите животне средине, примарне пољопривредне производње / безбедности хране.
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, ПССС и ИРИ Тамиш, са територије АП Војводине, пољопривредни произвођачи
Резултати едукације	Упознавање са планираним мерама, разумевање критичних тачака приликом припреме планова односно пријава и оспособљеност за ефикасно преношење информација произвођачима и побољшање методологије аплицирања на позиве.
Садржај	<ol style="list-style-type: none"> 1. Историјат IPARD програма у Србији и досадашњи резултати 2. Актуелне мере и позиви 3. Приказ најважнијих аспеката и критичних тачака процеса израде планова и аплицирања на позиве
Метод	Презентације, интерактиван рад, самосталан рад, дискусија
Компетентности и вештине предавача	Компетентност из сфере консалтинга и рада са пољопривредним газдинствима у имплементацији IPARD програма
Коментар	Обука се базира на теоријском излагању и практичном раду са групама и анализи карактеристичних примера. Сви материјали ће се дистрибуирати службама.
Трајање	Један дан .
Период	Четврти квартал 2025.
Локација	Универзитет Едуконс у Сремској Каменици
Предавачи	Едукатори чије искуство одговара очекиваним циљевима и захтевима обуке, изабрани на основу расписаног јавног позива

XV ГОДИШЊИ СЕМИНАР саветодаваца Пољопривредне саветодавне службе АПВ

Тема/Назив	ПОЉОПРИВРЕДА У ЕРИ КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА: РИЗИЦИ, СТРАТЕГИЈЕ И ИНОВАЦИЈЕ
Тип модула	Теоријска и практична, тродневна обука
Образложење	<p>Климатске промене имају значајан утицај на пољопривредну производњу, чинећи је све подложнијом ризицима и неизвесностима. Главни фактори који утичу на пољопривреду укључују</p> <ul style="list-style-type: none"> - повећање температура, што утиче на раст биљака, њихову продуктивност, промену времена сазревања усева и, ако се јављају током критичних фаза раста, као што су цветање и формирање плода, смањење приноса - поремећаје у распореду падавина, што води екстремним променама у режиму падавина, по регионима и директно утиче на капацитет за наводњавање и биљну продуктивност. - појачане екстремне временске услове (поплаве, суше, топлотни таласи) и повећање учесталости и интензитета природних непогода - појачан ризик од болести и штеточина, кроз проширење распона болести и штеточина, а што узрокује веће губитке усева и повећане трошкове за заштиту биљака - поремећаје у водним ресурсима и водним циклусима <p>Пољопривреда се мора прилагодити овим променама. Стратегије прилагођавања укључују употребу отпорнијих сорти биљака, напредне технике наводњавања, употребу дигиталних алата и технологија (паметни системи за праћење климе и наводњавања), као и побољшање агроеколошких пракси, а важно је и увести одрживе методе управљања земљиштем и побољшати употребу ресурса. У будућности, климатске промене ће све више обликовати пољопривредну производњу, те је неопходно да се развију и примене иновативни приступи за заштиту продуктивности и сигурности у производњи хране.</p>
Резултати едукације	Саветодавци ће бити детаљно упознати са појмом и значењем климатских промена у контексту савремене пољопривреде, са примерима добре и успешне праксе у превазилажењу и ублажавању негативних утицаја климатских промена на пољопривредну праксу и бити оспособљени за примену одговарајућих модела и решења у окружењу у коме раде.
Садржај	<p>Први дан</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Климатске промене: појам, узроци, садашње стање и будуће пројекције, климатски модели 2. Одржива пољопривреда и климатске промене: обострани утицаји климатских промена и пољопривреде, зелене иновације и технологије, <p>Други дан</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Органска пољопривреда као систем производње у контексту климатских промена 2. Утицај климатских промена и мере адаптације у ратарству 3. Прилагођавање сектора сточарства климатским променама 4. Дигитализација у пољопривреди као одговор на изазове у ери климатских промена <p>Трећи дан</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пољопривредно наслеђе у контексту ублажавања утицаја климатских промена на пољопривреду

	2. Климатске промене и патогени у биљној пољопривредној производњи
Циљна група	Саветодавци и запослени у ПСС, са територије АП Војводине.
Предавачи	Истраживачи чије експертизе, у целости, одговарају садржају модула, изабрани на основу расписаног јавног позива
Коментар	Едукација ће се спровести применом теоријског модела излагања, уз приказ примера добре праксе. Материјали са семинара ће бити дистрибуирани запосленима у службама.
Трајање	Три дана.
Период	Четврти квартал 2025
Локација	Објекат одговарајућег капацитета и одговарајуће намене

Документ приредила

Проф. др Оливера Николић